

DÉLBÁCSKA

VI. ÉVFOLYAM
17Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadónival: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Délbácska. Telefon 137 sz.NOVISAD, 1923 JANUÁR HÓ 22
CSÜTÖRTÖKElőfizetési árak helyben és vidéken:
Egy hóra 35 dinár, három hóra 105 dinár,
fele évre 210 dinár, egész évre 420 dinár.Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

Tiszteld az összes kormánypartokat és a „Magyar Párt”-ra add le szavazatodat!

Kisebbségek és a nemzeti állam

A bécsi Kisebbségi Statisztikai Intézet támogatására a múlt év utolsó hónapjában egy társadalmi egyesület alakult, amely ezévi január hó 15-én tartotta meg első teljes ülését a bécsi egyetem dísztermében. Az illesztés előadó, dr. Seipel volt németosztrák kanclerár meghallgatására a tudományos és politikai világ kitünőségeinek egész tömege jelent meg a helyszínen. „A kisebbségi kérdés szellemi alapjai”-ról tartott előadás a politika mérgezett légköréből a tudomány tiszta légkörébe vitte át a kisebbségi kérdést, hogy a tudomány és a tudományos megállapítások súlyával fokozza jelentőségét a napi politika számára is. Dr. Seipel a külföldi államok képviselői előtt hangsúlyozni igyekezett, hogy a kérdést éppen azok az államok hanyagolják el a legsúlyosabb mértékben, amelyek belső békéjének és rendjének eminens érdeke volna a kisebbségi kérdés mielőbbi megoldása. Seipel hangsúlyozta, hogy a kisebbségek ügyét egész Európát érdeklő kérdésnek kell tekinteni, s a kisebbségi védelem kérdését minden nép számára fel kell tartani, anélkül is inkább, mert a békeszerződések idevonatkozó rendelkezései nem nyújtanak e részben megfelelő biztosítékot. Rátérve a Kisebbségi Statisztikai Intézet céljaira és működésére, Seipel kijelentette, hogy mindenki, aki a kisebbségek statisztikájáról hall, azonnal a politika terén érzi magát. Hiba volna, — mondotta — ha a kisebbségi kérdést kizárólag politikai szempontból akarnók nézni, s ezért a tudomány kiterme a probléma megvizsgálása elől. A napi politika harcaival és harcoss igazságaival szemben meg kell állapítanunk, hogy a kisebbségi kérdés elsősorban a kutató tudomány kérdése, amelynek máris megvannak e kérdéssel kapcsolatosan a magacsalhatatlan igazságai. Ezek egyike: A nemzeti kisebbségek fogalma a nemzeti állam elméletének függvénye: sem a nemzetek felett álló állam (Amerika) sem a nemzet-nélküli állam nem ismerhetnek kisebbségeket. A nemzeti állam és a kisebbségek között fennálló ellentétet azonban csak látszólagosak. Látszólagos az ellentmondás azért, mert hiszen a nemzeti állam annak a gondolatnak szülötte, hogy az állam nem más, mint a nemzeti szervezethez utolsó és legkövetkező formája. Azt követeli ez a gondolat, hogy az állam határai fedjék a nemzet határait; eszménye az volna, ha minden nemzet lakóterülete saját szükségletét kielégítő gazdasági egységnek lenne elképzelhető. A nemzetek alapvető joga e gondolat szerint az, hogy nemzeti államokat teremtsenek maguknak. Ez a tétel következtetésként kizárja azt, hogy a nemzet részei más államokhoz tartozhassanak, valamint azt is, hogy más nemzetek töredékei az államban helyet kaphassanak.

Nyilvánvaló, hogy az ellenmondás csak látszólagos. Arra kell csak gondolnunk, hogy e földön egyetlen eszmény sem valósítható meg tökéletesen s hogy a tények erősebbek, mint az elméletek s világosan fog állani előttünk, hogy éppen a nemzeti állam egyeduralma felé haladó fejlődés követeli meg azt a kiegyesíttést és kiigazítást, amit a kisebbségi jogok rendszerének kiépítése jelent.

Ha a kisebbségi kérdés kutatói a

világon élő többségi, kisebbségi, valamint az egységes népek keletkezésének és megosztásának statisztikai és történelmi oldalát megismerték, elég érettek lesznek ahhoz, hogy kritikájuknak szondájával hozzányújtsanak a nemzeti és egyéb államokról kialakult fogalmakhoz. Közjogászokká és szociológusokká lesznek ezen az uton, ha pedig a munkamegosztás kedvéért szerényen megmaradnak a statisztikánál és történelemnél, felette értékes anyagot fognak a közjogászoknak és szociológusoknak szolgáltatni, melynek segítségével ezek megállapíthatják, hogy vajjon az emberi nem haladását

szolgáló új világ felépíthető-e kizárólag csak nemzeti államokból?

A világ igazi megnyugtatóhoz azonban akkor szükséges lesz az is hogy magát az állam fogalmát revízió alá vegyék és olyan, új rendszert keressünk, mely majd valamikor a nemzeti közösségeket függetleníti a politikai közösségtől, az államtól.

Erre a fejlődésre példa is van: a vallási közösségeknek, az egyháznak fel szabadítása a mindenen uralkodni akaró állam hatalmi köréből, mi a kereszténység megszületésének napjával vette kezdetét.

Szabadiábra helyezték Rádicsékat

A báni szék jóváhagyta a vádtanács szabadiábrahelyezési határozatát
A fogház kapuján kilépő képviselőket ismét letartóztatták

Beograd. Politikai körökben tegnap kizárólag a báni széknek a letartóztatott Rádics-párti képviselők ügyében hozandó határozatával foglalkoztak. Általános volt az a vélemény, hogy a báni szék jóváhagyja a zagrebi törvényszék vádtanácsának határozatát, és elrendeli dr. Macsek Vlatkónak és társainak szabadiábra helyezését.

A báni szék döntése előtt Pasics Nikola miniszterelnök és Maximovics Bozsza belügyminiszter megbeszélést

Zagreb. A báni szék tegnap foglalkozott dr. Macsek Vlatko képviselőnek és társainak ügyével. Dr. Macsek Vlatkot és társait a zagrebi ügyész az államvédelmi törvénybe ütköző cselekménnyel vádolta. A zagrebi vizsgálóbíró elrendelte a vádlottak ellen a vizsgálati fogságot. Dr. Macsek és társai ezt a határozatot megfellebbezték a zagrebi törvényszék vádtanácsához, amely elrendelte a vádlottak szabadiábra helyezését. A vádtanács határozata ellen az ügyész a báni székhez fellebbezett, amely tegnap tárgyalta ezt a fellebbezést. A báni szék jóváhagyta a vádtanács határozatát és ennek következtében azonnal szabadiábra is helyezték dr. Macsek Vlatkot és társait.

A fogház kapuja előtt azonban már várakoztak a rendőrség emberei és azonnal letartóztatták őket, mivel az ügyész új vádat emelt a szabadiábrahelyezettek ellen.

A kormány elégedetlen a zagrebi bírakkal

BEograd. A kormány legújabb Rádicsék ellen egészen új vádakkal lép fel. A zagrebi ügyész máris kapott utasítást arra vonatkozólag, hogy az újabb vádanyagot ne csatolja a régebbihez, hanem különállóan kezelje és külön emeljen ismét vádat dr. Macsek Vlatko és társai ellen. A kormány máris elküldte az összes újabb vádoló okiratokat a zagrebi ügyészhez, hogy a vádirathoz mellékelje az eredeti okiratokat.

A kormány tagjainak véleménye sze-

rint a zagrebi bírák döntése után nyilvánvaló, hogy miként kezelik a horvát köztársasági parasztpárt ügyét. A kormány azonban ennek ellenére sem akarja Beogradban tárgyalatni Rádicsék ügyét, mert bizik abban, hogy a kézzel fogható bizonyítékok arra kényszerítik a zagrebi törvényszéket, hogy marasztaló ítéletet hozzon. Ezenkívül nem akarja a kormány hogy a horvátok azt mondhassák, hogy Beogradban ítélték el Rádicsékat.

Január 29-én lesz a városi közgyűlés

A közgyűlés tárgysorozata

A városi tanács tegnap délben tartott ülésén elhatározták, hogy a kibővített városi tanács közgyűlését január 29-én délután négy órakor tartják meg a Városháza nagytermében. A közgyűlésen Szliepcevics Milán főispán fog elnökölni.

A tegnapi tanácsülésen a következő közgyűlési tárgysorozatot állították össze:

A múlt évi költségvetésnek január, február és március hónapokra való meghosszabítása, mivel az új költségvetést még nem fogadták el. A belügyminiszterium leírta két elhalálozott tanácsag helyébe kinevezett Szivacski Joco és Bogdanovics Fülöp kinevezéséről.

Bocarics Aleksza festő kérvénye a városhoz, „Sabác bevétel” című képe befejezéséhez szükséges összeg segélykénti kiutalása ügyében. A gyermek újság szerkesztőjének segély kérése.

Bosnyákovics István tanácsnok, főszámvévő kérvénye, felmentése és nyugdíj megállapítása ügyében. Notáros Boriszláv kérvénye végkielégítés tárgyában. Dr. Sztanovics Szarko nyug. polgármester, Steiger Ernő városi mérnök, dr. Wagner Károly főorvos, dr. Fenyő Győző kerületi orvos, özv. Varicsák Andrásné, Waller Vilmos rendőrkapitány, Sztankovics Kuzman rendőrtizedes és özv. Kapás Jánosné rendőr özvegyének nyugdíjigényeinek megállapítása.

A szocialisták gyűlése Temerinben

A választási mozgalmak mind-nagyobb hullámokat vernek Temerinben is. Temerin 2800 szavazata az a Páris almája, amelyet minden párt magának szeretne megszerezni. Előbb a Davidovics-féle demokratapárt, később a meg nem alakult magyar párt, az elmúlt vasárnap a szocialista, s hétfőn a német párt tartotta meg agitációs nagygyűlését.

Mi ez alkalommal a szocialisták nagygyűlésével s az azon elhangzott program egyik pontjával akarunk behatóbban foglalkozni.

Brkity Vojin a gyűlés vezérszónoka nagy szónoki rutinnal igyekezett meggyőzni hallgatóságát a maga programjának egyedül üdvözítő volta felől. O is, mint minden pártszónok, földet és jölétet helyezett kilátásba Temerin földnélküli munkásságának s ezzel kapcsolatban élesen támadta az országos Magyar Párt vezetőit, akik szerinte mind nagybirtokosok voltak, s akiknek egyedüli és fő programpontja a saját elagrárreformozott földjeik visszapolitizálása. (Közben sűrűn eljentezték a hallgatók a Magyar Pártot.)

Brkity elhenzi az agrárreform által a szegényeknek juttatott birtokok visszapolitizálását, mert neki is az a megrendíthetetlen elve, hogy a föld azé legyen, aki azt meg is munkálja. Ezt mondta Brkity — és a Magyar Pártnak is az az elve, de azzal a hozzátoldással, hogy azé legyen a föld, aki azt meg is tudja munkálni.

Már pedig agrárreform által elreformozott birtokok legnagyobb részét olyanok birtokába jutott, akik azt sem nem tudják, sem nem akarják megmunkálni.

S azt kérdezzük Temerin derék, iparkodó, szorgalmas, munkás nincstelenjeitől: vajjon nekik mennyit juttatott az agrárreform azokból a fölbontott területekből, amelyeket a község határában hozzá nem értő dobroljácok birtokoltak?

S vajjon ezek a Fernbach-földek nem nyújtottak-e annakidején Temerin fele szegényének megélhetést?

Ha a Magyar Párt vezetősége a Brkityék által neki imputált program-pontot tartaná is elsősorban szembe előtt, nem szolgálná-e inkább a földnélküliek érdekét, mint Brkity, aki Somborban szerb, s csak aztán szocialista, Temerinben ellenben sem szerb, sem magyar, sem egyéb nemzetiségű, hanem nemzetközi szocialista? Vakulj magyar! S ha másképp nem vakulsz, földet, azaz port hintenek bizonyos felelőtlen agitátorok a szemed közé.

Ne felejtsek el azonban a Sörös Péterek, hogy milyen áprilist járatnak velük Brkityék, midőn betegség esetén a segélyzőben az őket megillető segélydíjak után jártak, s hogy a novisadi értelmesebb munkásság már elfordult tőlük, amit maguk is fájdalmasan voltak kénytelenek beismerni.

Utolsó mentőhorgonyuk a falusi tanulatlan nép, akikben azonban szintén akadnak gerinces és belátásos vezetők, akik Brkityéknek a saját tőlényükkel lőnek vissza, s odavágják nekik, hogy mi is elsősorban magyarok vagyunk, s ha magyarságunk iránti kötelességünket megtettük, akkor majd beszélhetünk a Brkity-féle szocializmusról is.

NEVESSÜNK!

A halála előtt feldarabolt hulla

Bestiális gyilkosságot követett el egy angol földbirtokos, avagy: **NOCH NIE DA GEWESEN!**...

A szubotícai (naná, majd nem az!) „Bácsmezei Napló” január 20-án megjelent számában, „A feldarabolt menyasszony” című háborzongató cím alatt olvassuk a következő, még háborzongatóbb sorokat:

„A nyomozás megállapította, hogy Mormán Thoru gyilkolta meg menyasszonyát, akinek hulláját már néhány napja rejtette a bestiális gyilkosságot megelőzőleg.”

Öt perc szünet...

Pfu...u... Az ember először a fejéhez kap, aztán látva, hogy nem ott, hanem megint a nagy vigasztalóban van a hiba, előveszi a zsebkendőjét, megtörli nehéz cseppektől verejtékező homlokát, aztán... aztán, ha van elég bátorság benne, ismétellen a lap után nyúl.

Igy: Szép lassan, hogy a cikk észre ne vegye, először megmozgatja a vállát. A reflexet átveszi a könyök, amely gyengéden kinyílik. Most az ujjak következnek. Először az egyik, aztán a második, a harmadik, végül mind az öt. Az egész a könyök, a váll és az ujjak halkan előremozdulnak, erre az öt ujj és a váll meg a könyök hirtelen visszahúzódik, majd az egész megegyezően és még kétszer előről kezdődik. Végre megvan az írás. És az ember megegyezően elolvassa, de úgy, hogy a cikk észre ne vegye:

„...Feldarabolt hulláját már néhány napja rejtette a gyilkosságot megelőzőleg...”

Nem, ezt nem lehet szó nélkül hagyni. Én visszateszem az alólam kicsuszott székemet a helyére. Én elolvassom megegyezően ezt a hullát, mer én mondom szerkesztő ur, nem kell félni a hulláktól. Pláne ha darabokban vannak. Mire megtalálja a balkezét, hogy megüssön, már régen kész ez a kis krocki.

Tehát térjünk a tárgyra. **Elrejtették egy hullát a gyilkosság előtt...** Hát ez nagyon jó. De mikor gyilkolták meg ezt a hullát? A gyilkosság előtt, vagy a gyilkosság után? És mi volt a gyilkosság alát? Mi nagyon jól tudjuk, hogy ebben az esetben is arról a tudományos lapszerkesztésről van szó, amelynek tizparancsolatját az emlékezetes zentai plakátokon ismertette a magyarság egyetlen vigasztalója, de mégis aggodunk ezért a hulláért. Hátha nem is halt meg igazán? Hiszen az a bestiális gyilkos elrejtette még a gyilkosság előtt! És hátha nem találta meg, amikor le akarta sakterolni? Tegyük fel tekintetes vizsgálóbíró ur, hogy ez a Thoru Mormann egy rövidlátó ember, aki éppen a végzetes pillanatban nem találta a rejtékelyet. Ugye, hogy ez lehet? Ezekután nagyszágos hétszemélyes tábla, újságról lelkiismereteség-e azt írni, hogy a kisasszonyt elköltöztették az árnyékvilágból? Ugye lehetetlen? Hiszen maga a lap mondja, hogy elrejtették a gyilkosság előtt. Már pedig, ha elrejtették, méltóságos Népszövetség, ugyebár nem azért tették, hogy feldarabolják? Hiszen egészben rejtették el! Én mondom szerkesztő ur, ez a Thoru egy becsületesebb ember, különben részletekben dugta volna el a menyasszonyát és nem a gyilkosság előtt, hanem a gyilkosság után. De ez mind semmi. A rejtély még mindig megoldatlan. Megölték-e őnagyságát, vagy sem? „Ha megölték, mért él és ha él, akkor miért hulla? És mikor rejtették el és hogyan? És hogy lehet az, hogy lekést a saját legyilkolását? Egyetlen kérdésre még csak megvan a válasz: Miért bujt el ez a hulla? Szégyelte, hogy belekerült a legtöbb tudással szerkesztett vajdasági magyar lapba.

Elfogták a két év előtt meggyilkolt Létics Milorád és kocsisa gyilkosát

A zsebmetszés miatt elítélt Nesics Sztojánban fogolytársa, Brzak Rada felismerte Létics gyilkosát — Egy másik tanu szerint Nesics Sztoján ült Létics kocsiján, amikor Léticset meg kocsisát meggyilkolták Nesics mindent tagad

Több mint két évvel ezelőtt 1922. december 6-án délelőtt az ókéri országúton két szállási gazda megállított egy kocsit, amelynek lova gazdátlanul rótt az utat. Csak amikor a kocsiba néztek ijedtek meg, mert két állott fejű ember volt benne. A meggyilkoltakban Letic Vasza novisadi földbirtokos Milorád nevű fiát és Leticsek Zvekanov Rada nevű kocsisát ismerték fel. Az borzalmas esetről azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan Gyorgyevics Cvetán akkori főkapitányhelyettes kiszállt a helyszínre és megindította a nyomozást a gyilkos kézrekerítésére. A nyomozás akkor a következőket állapította meg: Letic Vasza 1922. december 6-án hízott sertéseket hozott a novisadi piacra és azokat 50.000 dinárért eladta. Letic délelőtt indult haza és amint kocsijával a temerini kapuhoz ért, egy ismeretlen kérte, hogy vegye fel a kocsira. Letic Milorád fel is vette, ő maga és a kocsisa Zvekanov Rada a kocsit elején, az ülésen helyezkedtek el, az ismeretlen pedig mögöttük, a kocsiban ült.

A kocsit a városból 8 kilométernyire lehetett, a Markovics szállás környékén, amikor az ismeretlen egyén revolvérből közvetlen közelből Letic Milorád fejébe lőtt, azután pedig Zvekanov Rádát lötte fejbe, mindkettőt azonnal meghalt. A gyilkos miután meggyőződött, hogy mindketten halottak, magához vette Letic Milorádnál levő 50.000 dinárt, kifogta a kocsiból az egyik lovat és elvittatott.

A gyilkos kereste Leticset

A nyomozás során a rendőrség nem tudta elfogni a tettest és személyére vonatkozólag ezeket tudta meg: A temerini uton többen látták a Letic kocsiján ülő gyilkost és az ezek által adott személyleírás teljesen megegyezik annak a személynek a leírásával, aki Brzak Rade novisadi gazdánál érdeklődött Letic iránt a gyilkosság napjának délelőttjén a Temerini utcában. Ugy látszik a gyilkos tudta, hogy Letic magával viszi a sertésekért kapott pénzt és ezért várta is Leticset. Brzak Rádától azt kérdezte ez az ismeretlen, hogy hol van Letic Milorád. Brzak érdeklődött, hogy miért keresi Leticset?

— Sertéseket akarok tőle venni — válaszolt az ismeretlen.

— Nekem is van eladó sertésem, ha akarja nézze meg, szílt erre Brzak az ismeretlenhez.

Ez azonban arra azt válaszolta, hogy ő már vett sertéseket Leticstől és ezeket akarja elszállítani. Miután Brzak nem tudta neki megmondani, hogy hol van Letic, az ismeretlen tovább ment.

Valamivel később Brzak Rada találkozott Letic Miloráddal és megmondta neki, hogy az az ember, aki sertéseket vásárolt tőle keresi, mert el akarja szállítani. Miután Brzak nem tudta neki megmondani, hogy hol van Letic, az ismeretlen tovább ment.

A sztarapazovai véres vasárnap a mitrovicai törvényszék előtt

Szremszka Mitrovicáról jelentik: Néhány hónap előtt a szeremi Sztarapazova községben egy rádióspárti népgyűlésen vért összeütközés volt a parasztpárti földművesek és a községbe felvonult orjunisták között, amelynek során a földművesek megölték a vajszkai radikális párt elnökét. A csendőrség a gyilkosság miatt letartóztatta Pecka Luka és Spajics Pavle földműveseket és beszállították őket a mitrovicai törvényszék fogházába, ahol mind mostanáig letartóztatásban voltak. A mitrovicai törvényszék büntető ta-

A Surmin—Pribicevics párharc

Beograd. Pasic Nikola miniszterelnök tegnap hosszabban tárgyalta Surminnal a horvát helyzetről és igyekezett békésebb hangulatra bírni Pribicevicsel szemben. Az esti minisztertanácson is szóba került a Surmin—

neki megmondani, hogy hol van Letic, az ismeretlen tovább ment.

Valamivel később Brzak Rada találkozott Letic Miloráddal és megmondta neki, hogy az az ember, aki sertéseket vásárolt tőle keresi, mert el akarja szállítani őket. Letic erre azt válaszolta, hogy neki nincs sertése és nem is adott el senkinek. Brzaknak erre gyanus kezdett lenni az ismeretlen, de semmi fontosabb jelentőséget nem tulajdonított az esetnek.

Még egy tanu

A gyilkost Brzak Rádán kívül még egy ember látta: Miodragovics Bogdán, ez azonban már a Temerini uton találkozott vele, amikor Leticsek kocsiján ült.

Az ügyészségi fogházban

A novisadi rendőrség 1924. év őszén zsebmetszés miatt elfogta Nesics Sztoján és átadta a novisadi ügyészségnek. Nesics Sztoján itt abba a cellába került, ahol Brzak Rada volt, aki valami kisebb lopás miatt volt az ügyészség foglya. Brzak azonnal felismerte Nesics Sztojánban azt az embert, aki 1922. december 6-án a gyilkosság napjának délelőttjén érdeklődött nála Letic Milorád iránt. Brzak nem szílt senkinek erről a felfedezésről, hanem 1924. novemberében, amikor kiszabadult a fogházból elment a rendőrségre, ahol Rákics Radenkó főkapitányhelyettesnek jelentette ezt.

Brzak jelentése után Rákics Radenkó főkapitányhelyettes azonnal elővette a Leticügy aktáit és áttanulmányozta azokat.

Nesics a rendőrségen

Nesics Sztoján mult év november végén szabadult ki a fogházból a rendőrség azonban továbbra is fogva tartotta, mert most már a Letic féle gyilkosság ügyében megindított nyomozás tette ezt szükségesé. Közben Novisadra érkezett a zagrebi rendőrség köröző levele, amely Nesics Sztoján letartóztatását kéri, mivel Nesics Zagrebban lopott. A novisadi rendőrség erre Zagrebba toloncoltatta Nesics Sztoján, ahonnan a mult héten toloncolták vissza.

Felismerik a gyilkost

Rákics Radenko főkapitányhelyettes most ismét beidéztette Brzak Rádát és Miodragovics Bogdánt és szembevitette őket Nesics Sztojánnal. Mindketten határozottan felismerték, hogy ő volt az, aki Brzaknál érdeklődött Letic iránt és később Letic kocsiján ült. Nesics Sztoján a leghatározottabban tagadja, hogy 1922. december 6-án, akkor érdeklődött volna Brzaknál Letic Milorád iránt, akkor pedig Letic kocsiján ült volna.

A rendőrség továbbra folytatja a nyomozást és azokat keresi, akik talán látták Nesicet Letic kocsiján, vagy más fontos felvilágosítást tudunk adni Nesics Sztojánra vonatkozólag.

ROVÁS

A „Nagyasszony” . . .

A Bácsmezei Napló keddi számdjában ilyen címen hódoló cikket írt valami „Jean Jeudi” egy szubotícai tojáskereskedőnőről és kicsinyben abból az alkalomból, hogy Alkalay grandrabbi beiktatásakor megkapta a Szent-Száva rendet.

A kávé elkeseredett a számban, a kalács összeroppant az ujjaim között, a gyomrom emélynegni kezdett, amikor a tojáskereskedelmi érdemeket magasztaló cikk felett megpillantottam ezt a szót: „Nagyasszony”. Valaki magyar újságban le merete írni azt a megszentelt, tradíciós magyar szót, — Lőrántffy Zsuzsánák, Zrínyi Péternék, Blaha Lujzák megtisztelt jeizójét — egy szubotícai tojáskereskedőnőről, aki millió svájci frankokban gseftel a tojással és baromfival. Így még nem csufoztak meg magyar érzést, ilyen szégyent még nem tettek magyar önérteten, így még nem tettek erőszakot magyar tollon, így még nem köptek bele a téntartóba, mint az Jean Jeudi ebben a cikkben. Az újságlap kihullt a kezemből, egy árva szót nem fogott fel többé a szemem, felháborodott inger ugrasztott fel a helyemről, rosszul let környékezett. Mintha valami mérges, undorító gombát erőszakoltak volna be a számba humoros utonállók. Kénytelen voltam levegőre menekülni, fojtogatott a szervilizmusnak, a milliók előtti hasravágódásnak, a meggyőződés nélküli, szolgálatkész tömjénezésnek ez a rosszagu produktuma.

„Nagyasszony”. Az első pillanatban nem hittem a szememnek. Talán valami sajtóhiba, a szedők fantáziájának véletlen játéka, cimsere, vagy egyéb örület dobta ezt a szót a tojáskereskedőnő hervadtatlan érdemei fölé! De nem! A szó ott volt, ordított, sikoltott és tüntetett. Ott volt! Nagyasszony! A történelem, a lelki nemesesség, a művészet, vagy jószág nagy magyar asszonyait illette eddig ez az aranyszínű jelző. Senki eddig meg nem hamisította nemes fémét, át nem kendőzte magyar értelmét. Profán szájjal eddig még senkinek sem mondta másnak, még a legérdemesebbek közül a legérdemesebbek se. Régi udvarházak mályva illata, ódon karosszéknek puhasága, szentképek finom csillogása rejtőzött ebben a szóban. És most jön egy Jean Jeudi és a tojáskereskedelem felkent bajnoknőjének homlokára illeszti ezt a szót, mint valami pénzért megvásárolható pakfong nyakéket...

Nos, hát jegyezzék meg maguknak a Jeanok és tojáskereskedők, hogy ez a szó még nem eladó. Hogy ezt a szót sem svájci frankért, sem dinárért, sem tojásért nem lehet megvásárolni. Ez a szó nekünk olyan érték, amelyhez soha hozzá nem férhetnek Jean Jeudi-k és kapcsoló kofáik. Szentség ez a szó, régi ázsiai törzsek tabuja, agresszíven tojalkodó idegeneknek: nyenyujhozzám! És dühöt robbant ez a szó, ha idegenek megszenteltelenítik. Vissza hát a szavakkal, méltóságos szóhajhászok: Még nem minden eladó! És még egyet: Kaparják ki a tíz körmükkel a fullánkot, amit ezzel a szóval a magyar önértelbe beledöfték! (x. y.)

— A Narodna Banka leszorítja a kisiparosok kölcsönét. Becskerekéről jelentik: A Narodna Banka központi kormányzósága kedden délelőtt értesítette vajdasági fiókjait, hogy a kisiparosoknak ötezer dinári hacsázalékos kölcsönt nyújthatnak. A kölcsön alap feltétele az, hogy az iparos be legyen jegyezve a kereskedelmi és iparkamrájánál, továbbá, hogy legalább 3 éve önálló üzemet vezessen. A kölcsönt az iparosoknak tizenöt hónap múlva kell visszafizetniük, fedezetképpen azonban váltót kell kiállítaniok, amelyet három hitelképes jugszláv állampolgár aláírásával lát el.

HIREK

— **Kitüntetés.** Ófelsége a Szent Száva rend IV. osztályát adományozta Balugdzsics Mirko noviszdai tanárnak és Velics György gör. keleti lelkésznek.

— **Tudnivalók a római zarándokok részére.** A jelentkezési határidő február hó 15-ig meg van hosszabbítva. Az egyházmegyei bizottság pénztárába a plébániahivatalok útján február hó 15-ig 1000 (ezer) dinárt kell beküldeni minden egyes zarándoknak. Ebből a lakásfoglalás, s a legitimációk beszerzése után megmaradt összeget beváltják lírába, amit mindenki utközben visszkap majd. Betegség vagy másnemű akadályoztatás esetén az 1000 dinár a lefoglalt lakás bére egyharmadának levonásával visszaadatik.

— **Baleset a temerini vasutálomáson.** Pap Róbert vasuti alkalmazott hétfőn reggel a mozdony tetején valami munkát akart végezni. A mozdony teteje a rácsapódott, s megfagyott vizpárából annyira sikossá vált, hogy amidőn Pap fellépett, megcsuszott, s a mintegy 3 méter magas mozdonyról oly szerencsétlenül zuhant le, hogy jobb combcsontja két helyen eltört. A szerencsétlenül járt alkalmazottat beszállították a községbe, ahol a községi orvos bekötözte sebeit, s lakására szállította. A több ízben előfordult vasuti balesetek aktuálisá teszik azt a kérdést, hogy miért nincs Temerinben a pályatorvos székelye, ahol amugy is nyolcvan vasutas család lakik. A pályatorvos állomás helye ma Zsablyán van. Ez annál kevébbé indokolt, mivel Zsablyán mindössze csupán husz vasutas család lakik. A másik legközelebbi pályatorvosi állomáshely Novisad, ami még távolabb esik Temerintől mint Zsablya.

— **Üdvölvésektől megbokrosodott lovak.** Kátyról jelentik: Vasárnap reggel mozsárdurrogás jelezte Kátyon, hogy a radikális-párt gyűlést fog tartani, ez volt egyttal a jeladás arra, hogy a párt hívei gyülekezzenek fogatikkal a képviselőjelölt fogadtatásához. A nagy előkészület dacára mindössze négy-öt fogat állt elő közte Radukin Vászác, ennek a lovak az eldörrenő mozsárlövésektől megbokrosodva egy hirtelen rántással felfordították a fogatot, melyen a kocson kívül a zászlótartó állt. A bennülőknél szerencsére nem történt baja, de a kocsi két keze s rúdja darabokra tört. A vadul tovavágtató lovak láttára az autón bevonuló képviselőjelölt, aki már egész közel volt a baleset színhelyéhez, megállította autóját és kíséretével gyalog menetelt a község háza elé, ahol a kis-számú község meglepődve az eseményeken, csendben, egy „zsvió” nélkül fogadta Katity képviselőjelöltet, aki különben a programbeszédét zavartalanul megtartotta.

— **Életmentő katoná.** A noviszdai gör. keleti Vízkeresztkor lefolyt hagyományos dunaparti ünnepek, mint megirtuk, a három vízbeugrott fiatalember közül az egyik majdnem vízbe fullt. Mint ma értesülünk, a feldoklót Kiss Sándor, I. tábori katonai őrök mentette ki a vízből.

— **Deszkátolvajok a Tiszán.** Muratovics Hasszan boszniai születésű napszámos a titeli Tisza-híd építésénél volt alkalmazva. Két hónappal ezelőtt Vanbali Ferenc és Hubert Máttyás, titeli lakosoknak, deszkát kínált eladásra. Mindketten vásároltak is titiz deszkát Muratovicstól, aki azt ajánlotta nekik, hogy éjjel jöjjenek csónakon a deszkákért. Vanbali és Hubert el is jöttek éjjel, csónakkal a deszkákért és átszállították a lopott deszkákat a Tisza másik partjára. Az építészeti igazgatóság egyik éjjeli őr azonban észrevette a lopást és azt feljelentette a rendőrségen. A rendőrség erre letartóztatta mindháromukat és átadta őket a noviszdai ügyészségnek. A noviszdai törvényszék tegnap délelőtt tárgyalta ezt az ügyet és Muratovics Hasszant lopásért hét havi, Vanbali Ferencet és Hubert Máttyást orgazdaságért négy havi fogságra ítélte. Az orgazdák megnyugodtak az ítéletben, Muratovics Hasszan azonban fellebezett ellene.

— **Elmulatta a sikkasztott pénzt.**

Krishaber Dezső suboticiai buzakereskedőt néhány nappal ezelőtt felkereste Singer Félix sentai kereskedelmi ügynök és két vagon tengerit kínált neki. Krishaber e hó 13-án 18.000 dinár előleget adott neki. Singer el is utazott, de csak nem jelentkezett. Miután Krishaber Dezső hallotta, hogy Singer Novisadon tartózkodik és állandóan mulat, gyanut fogott és feljelentette Singer Félixet a suboticiai rendőrségen. A suboticiai rendőrség ártit a noviszdai rendőrségnek, amely le is tartóztatta Singer Félixet. Kihallgatása alkalmával beismerte, hogy az előlegként kapott 18.000 dinárt Schwimmer Lajos nevű barátjával, aki Suboticán kereskedő, hat nap alatt elmulatta. A rendőrség letartóztatta és Suboticára toloncolta.

— **A Vajdasági Méhészeti Lapok** 1925. januári száma most hagyta el a sajtót. A méhészek számára nélkülözhetetlen szaklap Szaribecsen rendelhető meg Nagy József szerkesztőnél. Előfizetési ára egy évre 80 dinár. Egyes szám ára hét dinár.

— **A Sombori Szociális Missziótársulat művészestéje.** Hagyományaihoz híven a Sombori Szociális Missziótársulat ez évben is megtartotta szegényei felegyelyezése érdekében művészestéjét. A műsoron, amelyet a kamarazenei alkalmával előadtak, szerepel Bethoven: Es dur quartettje, Hellmesberger: Románca és Tarantellája és Jadassohn C moll quintettje. Pappné, Jovanovics Ildiko zongoráján meglátott a biztos művész főlényes és bravuros játéka, ki lenyűgöző technikájával a neves művészeketől nyert ötletet úgy tudta érvényre juttatni, hogy azt közönségével is élvezetnie bírta. Méltó kísérője volt Csaroljác hegedűművész mély elméleti tudással párosult, s lelket magávalragadó hegedűjátékával. Dr. Henneberg a gordonkán, Dr. Nagy mély hegedűn Steiner Géza harmadik és Allaga Iván második hegedűn a műkedvelők nivóját messze túlszárnyalták. Míg a Szociális Missziótársulat elnökségét dicséret illeti fáradozásaiért, a szereplőknek igaz hála jár önzetlenségükért, amely együtt azt eredményezte, hogy számtalan szegénynek jut meleg szoba a befolyt jövedelemből. (i.r.)

Minden méretű és minőségű
SZÖNYVEGEK
gazdagon felszerelt raktára:
Hemler Péter Utódainál, Novisad.

— **Nem lopott.** Keddi számunkban megirtuk hogy a zagrebi rendőrség letartóztatta a Kovlyanovics Milánt, mert azt hitték hogy a nála lévő sok ékszer lopta. Kovlyanovics Zagrebban azt vallotta, hogy az ékszereket Goldberg Illés noviszdai ékszerésznel vásárolta. A zagrebi rendőrség ártitára a noviszdai rendőrség kihallgatta Goldberg Illést, aki igazolta, hogy Kovlyanovics tényleg nála vásárolta az ékszereket.

— **A Gyáriparosok Országos Szövetségének gyűlése.** Beszkekről jelentik: A pénzügyminiszterium január 29-én Beogradban megtartandó konferenciára hívta össze a vajdasági kereskedelmi és iparkamarának és a nagyobb gyárvállalatok képviselőit. A konferencián a részvénytársaságok és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokról szóló törvény előkészítéséről fognak tanácskozni. Ezt megelőzően január 27-én a gyáriparosok országos szövetsége Beogradban gyűlést tart, amelyen a vajdasági városok egyesületei is képviseltetni fogják magukat.

(x) **Kokszot és kőszén** kályhafűtéshez csak *Krajačević* faterlőpénél vásároljon. Telefon 165. 22

— **A vajdasági nyugdíjas szövetség** noviszdai fiókjá f. hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a kültéri kath. és olvasóköri Dudarska ul. (Epres utca) 18. szám alatti helyiségében választmányi ülést tart. Tekintettel a tárgyak fontosságára, a választmányi tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

— **A Noviszdai Zeneegyesület** kamarazeneosztálya ma este fél 9 órai kezdettel tartja meg a Sloboda dísztermében *második kamarazeneestélyét*. A jegyek nagy része már elővételben elfogyott.

— **A NAK álarcosbálja.** A Noviszdai Atlétikai Klub f. évi február hó 22-én nagyszabású álarcosbált rendez a Sloboda dísztermében.

(x) **Lisics új faterlőpén** 1 köbméter deszka 500 dinárért vagy 4 méteres, sukos deszka darabonként 14—18 dinárig szerezhető be. Telefon 306.

— **A „Bácsmegeyi Napló” belépett a radikális pártba.** Suboticáról jelentik: A suboticiai magyar radikális párt vasárnap tartotta alakuló gyűlését a Polyakovics-féle vendéglőben. A gyűlés után listát köröztek, amelyen többek között dr. Fenyves Ferenc, a „Bácsmegeyi Napló” felelős szerkesztője, dr. Dettre János, a Károlyi-kormány volt szegedi főispánja, a B. N. főszerkesztője és Hubert János hírlapíró, ugyanezen lap munkatársa is bejelentették belépésüket a radikális pártba.

— **Ruhátolvaj orosz.** A noviszdai törvényszék büntetőtanácsa tegnap kétrédbeli ruhálopásért vonta felelősségre Saljopin Iván orosz menekültet. Saljopin ez év nyarán nagyobb társasággal mulatott egy Magyar-utcai vendéglőben. A társaság tagjai a bor hatása alatt verekedni kezdtek, mire Saljopin levett a fogasról egy kabátot és elment. Ezt a kabátot, amely nem az övé volt, társai ellopták tőle, amikor egy alkalommal a parkban aludt. Ebben az ügyben a bíróság felmentette Saljopint, mert nem nyert beigazolást, hogy lopási szándékkal vitte el a kabátot. Egy más eset miatt is felelősségre vonta azonban a bíróság Saljopin Ivánt. Saljopin Iván több társával együtt a „Mineralia” ásványviz kereskedésben volt alkalmazva, amelynek Matics Milorad a tulajdonosa. Egy alkalommal Saljopin Iván hazament Matics Milorad lakására és ott Matics feleségétől egy ruhát kért Matics részére, aki a pincében bepiszkította ruháját. Mivec Maticsnek ismerte Saljopint, oda is adta neki a ruhát. Saljopin a ruhát egy társával együtt a Temerin-utca akarta vinni egy öszereshez, Matics azonban közben hazament és megtudta, hogy Saljopin egy ruhát csalt ki a feleségétől, rögtön jelentette az esetet a rendőrségen és a kiküldött rendőrök elfogták Saljopint, mielőtt értékesítette volna a ruhát. A bíróság ezért Saljopint három havi fogságra és 200 dinár pénzbüntetésre ítélte.

„HULL A HÓ...”

Magyar Zoltán most megjelent dala, kapható PAPHYRUS, Jevrejska u. 7.

— **A „Vojvodínai Kereskedelmi Ügynökség”** (Kralja Petra u. 29.) Novi Sad egyetlen utirodája, mely kizárólag utiüggyekkel foglalkozik, beszerez vizumokat, utleveleket, beutazási engedélyeket az összes külföldi követségeknél, saját futárjával. Legolcsóbb, legpontosabb elintézés. 138-13

— **Utlevélre külföldi vizumot,** beutazási engedélyeket leggyorsabban s legpontosabban *Lustig Lajos* váltóüzlet Novisad, Kr. Alexandra ul. 13. szerez be.

MEGHÍVÓ

A Noviszdai Építészeti Munkások Betegsegélyző Egyletének vigalmi bizottsága 1925. évi január 25-én (vasárnap) saját betegsegélyző pénztára javára, a „Sloboda” szálló nagytermében, konfetti- és szerpentin-csatával egybekötött

BÁL-ÜNNEPÉLYT

rendez, melyre az összes egyesületeket, polgári és katonai hatóságokat, valamint Novisad és környéke t. közönségét tisztelettel meghívja *A Rendező Bizottság*. — A zenét a noviszdai katonazenekar szolgáltatja. — Belépődij személyenként 15.— Dinár. — Kezdeté este 8 órakor.

Innen-onnan

**

A papiros elnyeli a gázokat. Mindenki tudja, hogy az itató- és általában minden enyv nélküli papiros magába szívja a vizet. A súlyának 6—10 százalékát képes beszívni. Ujabbant azt is kimutatták, hogy minden papiros a gázokat is elnyeli. Klemm F. német technológus végzett erre vonatkozó beható kísérleteket. A jelenség nem is új. Hiszen régóta tudjuk, hogy a papiros a levegőben levő oxigéntől megsárgul, tehát az oxigént magába kellett szívnia. Azt is tudják a papirossal foglalkozók, hogy kénes gőzben megpirosodik. Papiros, vagy cellulóz-csomag a klor, vagy karbolsav gőz hatása alatt rózsaszínűvé lesz. Ha a szekrényben nyitott analinfestékes üveg van és véletlenül a gyerekek iskolásfüzetét is ott tartják, bizony idővel megkékülknek a füzet lapjai az üvegből kiszálló gőzöktől. Klemm, végzett kísérletei alapján, gyakorlati tanácsokkal is szolgál: Ne használjunk gyantás ragasztóanyagot, mert a papiros a gyantából sok oxigént szív magába és idővel a ragasztás környékén megsárgul. Ha azonban mégis használunk ilyen ragasztószert, — amint, hogy nehéz elkerülni még a legkényesebb esetekben is — egy kis keményítőt keverjünk hozzá. A papiros enyvezése, csomagolása és eltartása nagy gondosságot kíván. Még a tűzveszélyessége is fokozódik, ha olyan anyagok közelében van, melyekből nagymennyiségű oxigént szívhat magába.

*

Egy nyomorék francia leány tragédiája. Marseilleben történt a következő eset, amelyről a párisi lapok nagy tudósításban számolnak be. Egy vagyonos iparos egyetlen leánya gyermekkorától kezdve béna volt mindkét lábára és jobb karját sem tudta mozgatni. Szülei voltak vele sok kiváló orvosnál, senki sem tudott rajta segíteni. Legutóbb felvették a leányt a marseillei közkórházba, s ott kezelték. A szerencsétlen teremtés beleszeretett egy ápolóba s a férfi is úgy tett, mintha szeretné a leányt. Megbeszélték, hogy férj és feleség lesznek. A nyomorék leányt visszavitték a szülői háza, ahová a kórházi ápoló azontúl azonnal bejáratos volt és megtartották az eljegyzést. A vőlegény csak a nagy hozományra vágyódott és módját tudta ejteni, hogy az apa egy nappal az esküvő előtt kifizette az egész összeget. Másnap, mikor a lakodalmis nép már együtt volt, hiába várták a vőlegényt. Megszökött Marseilleből a hozomány nélkül együtt. A szegényt úgy szívére vette a béna leány, hogy halálra szánta magát. Másféleképpen nem lehetett elemésztenie magát, hiszen járni nem volt képes, tehát nem evett és hasztalan próbálták mesterségesen táplálni. Éhen halt.

*

Az erkőcstelen hóprém. Egy berlini fiatalember érdekes karácsonyi ajándékkal örvendeztette meg szívének barátját: drága hóprém bundát borított a fiatal hölgy karcsú testére. Eimult egy hét, majd beköszöntött az üjlesztendő, amely kegyetlen meglepetéssel szolgált a szerelmes ifjunak. Arra a kijelentésre valószínűleg kellett ébrednie, hogy barátja megcsalja. A szerelmes fiu belenyugodott a megváltozhatatlanba, bucsut mondott a hűtlen kedvesnek és odébb állott. Néhány nappal utóbb azonban volt kedvesének egyik barátja megfogta neki, hogy szerelme nemcsak, hogy megcsalja, hanem súlyos rágalmakat is terjeszt róla. Az ifju mindjárt ügyvédhez szaladt, aki a következőkről világosította fel: A német polgári törvénykönyv 530. szakasza szerint bármilyen ajándékot vissza lehet követelni, ha a megajándékozott súlyosan vétett az ajándékozó ellen. Az ifju elhatározta, hogy ezzel a paragraffussal élve, vissza fogja követelni volt barátjától a drága bundát. Az ügyvéd meg is tette a szükséges lépéseket és az ajándék visszaadására pörölte az ifju hölgyet, aki egyébként, minthogy elfogyott az aprópénze, közben egy szűcsnek eladta a szép bundát. Az elsőfokú bíróság úgy ítélkezett, hogy a bundát nem kell visszaadni. Amikor

pedig a kijátszott szerelmes a főbbviteli bírósághoz fordult, szintén rosszul járt. Ez a bíróság ugyanis tegnap kimondotta, hogy az ajándékozás erkölcsstelen volt, mert abból a célból történt, hogy a nő szerelmi odaadását megjutalmazza. Erkölcsstelen ajándékkal kapcsolatban pedig nem érvényesíthető még a megajándékozott hálálansága esetében sem az ajándék visszavételének joga. A boldogtalan ifju most szomorúan sóhajthatja, hogy se pénz, se posztó, se kedves, se bunda.

BÁLI NAPTÁR

Január 24. A „Jugendchor” evangélikus német dalegyütet dalestélye a Sloboda szálló nagytermében. Jegyek elővételben a német könyvkereskedésben és Lütze Rudolf cipőüzletében kaphatók.

Január 25. Vasárnap. A Novisadi Építészeti Munkások Betegsegélyző Egyletének mulatsága a Sloboda szálló nagytermében. A zenét katonazene szolgáltatja. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj 15 dinár.

Január 27. Kedd. A novisadi gimnázium táncsalit egybekötött Szent Száva ünnepélye a Sloboda-szálló nagytermében. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek elővételben a gimnáziumban Bakis Jovan tanárnál kaphatók.

Sport

A Délolaszország elleni válogatott csapatot, amely Rómában játszik február 8-án, a következőképp állította fel a szövetségi kapitány: Friedrich (Hask), Ivkovic (Jug.), Pazsur (Concordia), Nacsevics (J), Andrics (H), Krizs (H), Jovanovic (J), Zinaja (H), Bonacsics (C), Petkovic (J), Szekulics (J.) A válogatott csapatban egy Gradjanski játékos sincs. A válogatásnál tekintetbe jöhet Gradjanski játékosok ugyanis közölték a szövetségi kapitánynyal, hogy betegek és ezért nem vehetnek részt a mérkőzésen.

Carpentier munkában. A boxolás francia világbajnoka közel félszáztonál szünet után ismét ringbe lép. A napokban elfogadta a svéd bajnok, Henry Persson kihívását egy mérkőzésre. Az érdekes találkozás június havában Stockholmban fog megtörténni.

Az országos bajnokságot június hóban játsszák le a Király-serleg döntőjét viszont csak augusztus hónapban bonyolítják le.

Orth a legnagyobb csatárszeni, akit eddig Olaszország látott. A milánói magyar-olasz mérkőzéssel megkülönböztetett részletességgel foglalkoznak az olaszországi újságok. A római lapok, csakugy, mint a többi sajtóorgániumok szinte kifogyhatatlanok a dicséretben. Áradozó hangon írják a magyar csapat játékaról, a remek küzdelemről, a magyarok győzelmének jelentőségéről és nem győzik eléggé kidomborítani, hogy milyen értékkel bír az Olaszország válogatott csapata fölötti győzelem. Azért olyan elismerők az olaszok, mert tudják, hogy a vasárnapi meccs ilyen beállítása szépi vereségüket és a magyarok dicséretével a maguk sikertelenségét palástolják. Tagadhatatlan azonban, hogy sok őszinteség is van az olasz sajtó kritikájában és a magyar csapat tagjai megérdemlik az elismerést, mert ritkán látott odaadással küzdöttek. A győzelem azonban sokkal nagyobb arányú lett volna, ha valóban a legegészségesebb, legpíhentebb és legjobban összeválogatott csapat képviselhette volna Magyarország színeit. Az olasz lapok legtöbbje elismeri, hogy Orth a legnagyobb csatárszeni, akit eddig Olaszországban láttak. Egyértelmű a lapok megállapítása abban, hogy a Zsák-Fogl II., Fogl III. összeállítású közvetlen védelemnek fölbecsülhetetlen érdeme van abban, hogy a magyar kapuba mindössze egyszer került a labda, míg viszont a magyar csapatok két gólt is rúgtak. Olaszország legnagyobb sportnapilapja, a Milánóban megjelenő Gazzetta dello Sport kedd reggeli számában hosszasan foglalkozik a vasárnapi meccs jellemzőivel.

Tőzsde

Zürich, január 21. Beograd 855, Newyork 51875, London 2472, Páris 2793, Milano 2120, Prága 1558, Bécs —, Budapest —, Szófia —, Bukarest —, Szaloniki —, Berlin 12350, Brüsszel 26, Amsterdam —, Athen —.

Novisadi terménytőzsde

1925. január 21

Hivatalos jegyzések.

Buza bácskai 75—76 kg-os 2 százalékos kötés 440—460 (1100 mm), bácskai 78—79 kg-os 2 százalékos kötés 465 (100 mm), bácskai 75—76 kg-os 2 száz. 100 százalékos kassza kötés 455 (100 mm), bácskai 74 kg-os 2 százalékos kötés 450 (100 mm), bánáti 74 kg-os 3—4 százalékos Senta paritás kötés 450 (150 mm), bánáti 73 74 kg-os 2—3 százalékos kötés 460 (1500 mm), Serémi 73—74 kg-os 3—4 százalékos paritás Boljevci kötés 420 (100 mm), szerbiai 70 kg-os 6-8 százalékos kötés 400 (150 mm), szerbiai 71 kg-os 6—7 százalékos Stari-Becsej kötés 400 (1200 mm).

Tengeri bácskai kötés 20850 (2650 mm), bácskai 100 százalékos kassza kötés 195—200 (400 mm), bácskai február (fehér) kötés 21250 (100 mm), bácskai március—áprilisra kötés 225—230 (2600 mm), bácskai március—májusra 100 százalékos kassza kötés 215—214 (300 mm), bácskai február paritás Topola kötés 21250 (1250 mm), bácskai február 100 százalékos kassza kötés 20750 (300 mm), bánáti paritás Senta kötés 210 (600 mm), szerémi kötés 205—215 (2300 mm), szerémi 50 százalékos kassza kötés 205 (600 mm), szerémi január kötés 210 (2400 mm), szerémi paritás Klenak kötés 205 (1000 mm), szerémi január 100 százalékos kassza kötés 19750 (500 mm), szerémi február kötés 210 (2900 mm).

Buzalisz bácskai nullás kombinált kötés 660 (100 mm), 5. sz. kenyérliszt kötés 530—540 (110 mm), 6. sz. kenyérliszt kötés 500 (100 mm), 7. sz. kenyérliszt kötés 375—400 (550 mm).

Buzakorpa Beograd paritás (jutászákból) kötés 190 (200 mm).

Irányzat: szilárd.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SANDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA lapkiadóvállalata

A legrészesebb és legalkalmasabb ajándékot **F. DIETRICH** bóröndösnei Novisad, Kralja Petra 30. szerezheti be. Ne mulassza el a kirakatomat megtekinteni!

Nyílt-tér

Új csemegekereskedés Novisadon

Tisztelettel értesítem Novisad nagyérdemű közönségét, hogy az Örménytemplom épületében (Kralja Alexandra utca 15.) a mai napon megnyitottam **csemege- és élelmiszerkereskedésemet**, amelynek kellemes és kényelmes **ozsonnázója**

a nap bármely órájában a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. A legkittünbbséggel **kolbász- és füstöltárak, vaj, sajt, konzerv, gyümölcs és déli-gyümölcs a legelőnyösebb napi áron.** Pontos és figyelmes kiszolgálás. Kitiünbbséggel tisztelettel

Nemes Károly

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖSŐ

és darált kőső, vagon és kisebb tételekben kapható. Gyors és pontos kiszolgálás. Ugyiszintén raktáron tartom a legjobb falusi lisztet stb.

Gausz János sómalma

Novisad, Futoski put 66. - Tel. 534.
10 20—1—12

Apró hirdetések.

EGY jókarban levő FA-ESZTERGA-PAD másfoglalkozás miatt azonnal eladó. Cim: Nikola Mutibarity kőműves, Begeč.

Gyakornokot

jó kézírással, német és szerb nyelv- ismerettel felvesszünk.

Stolz Henrik Fiai,
112 Novisad, Temerini u. 3. 1-3

NAGYFEJEŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzőterem és ombáthuzás. Legújabb függöny, stor s fehérmű mintak

Bódé eladó

a legforgalmasabb helyen, trafiknak igen alkalmas. Kemény anyagból készítve. Közlelebbit:

„Progress” hirdetőiroda Novisad
109 „Apolló” udvar. 1-3

Még kapható

a KATOLIKUS CSALÁDI NAPTÁR

Egyben tisztelettel kérjük a kath. közönséget és a viszont-elárusítókat, hogy a csekély készletre való tekintettel b. megrendeléseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek. —

A naptár eladási ára 10.— dinár.

Egyben megrendelhetők még a

„REGÉLŐ BÁCSEI” és a „MAGYAR CSALÁDI NAPTÁR”

Eladási áruk 15.— dinár.

Kiváló tisztelettel

Ábrahám János, könyvkereskedő

A „KATOLIKUS CSALÁDI NAPTÁR” főelárusítója
Novi Sad, Kralja Petra utca 30,

Viszontelárusítók megfelelő kedvezményben részesülnek.

BUTOR tömör keményfa, elsőrangú gyártmány.

Versenyen kívüli árak: Nagyban s kicsinyben.

Teljes hálószoba berendezés a keményfából 4400.- D-től feljebb

„ ebédlő ” divatos 12.000.- ” ”

„ konyhaberendezés fehéren lakkozott 1950.- ” ”

Nagy választék minden fajta butorokban.

„DOMUS” butorgyári BERNAT PESING
MITROVICA lelakat NOVI SAD

Planička u. 9—11. sz. Željeznička utca 105—107.

FARKAS és DÜRBECK

könyvnyomdai műintézete
Novisad, Željeznička utca 30.

VÁLLAL:

Napilapokat, szépirodalmi műveket, meghívókat, eljegyzési és esketési lapokat, falragaszokat, ügyvédi, közigazgatási, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat a legizlésesebben és olcsó áron.

TELEFON: 488. SZÁM.